

**A nyíregyházi
Izraelita
Hitközség lapja**

שפר

Sófár

5759. Svát II. évf. 3. sz.

תשנ"ט חודש שבט

H i t é l e t é s I n f o r m á c i ó

A Vöröskereszt keresőszolgálatá- nak felhívása

Az Amerikai Vöröskereszt útján szolgálataunk segítségét kéri Adler Miklós (sz. 1930. május 8., Nyíregyháza) szülei és testvére sorsának felkutatásához:

apja: Adler Ábrahám sz. 1889. Sátoraljaújhely (seprúgyára volt)

anyja: Adler Ábrahámné, sz. Zelinger Berta, 1900. Abaújszántó

testvére: Adler László, sz. 1936. Nyíregyháza

A család utolsó lakcíme: Nyíregyháza, Selyem utca 9. Innen deportálták őket 1944. májusában Auschwitzba.

Sichermann Károly szüleit keresi:

apja: Sichermann Zoltán, sz. 1900. aug. 31., Nyíregyháza, apja neve: Sichermann Lipót

anyja: Sichermann Zoltánné, sz. Bleier Ilona, sz. 1909. július 4. Besztercebánya

apja: Bleier Jenő

Utolsó ismert lakcímük: Nyíregyháza, Állomás tér 7., innen deportálták őket 1944. májusában Auschwitzba.

Héber tanfolyam

A múlt év decemberében elindult héber tanfolyamhoz még mindig nem késő csatlakozni!

A tanfolyam időpontja: vasárnap, délelőtt

10:00 óra!

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

M e g h í v ó

A nyíregyházi Izraelita hitközség szeretettel meghívja Önt és kedves családját a

február 7-én, vasárnap,

14:00 órától kezdődő,

a Tu Bivát ünnepséggel összekötött

KÖZGYŰLÉSÉRE.

Napirendi pontok:

- elnöki beszámoló
- 1999. évi költségvetés és munkaterv ismertetése
- szavazás a költségvetésről és a munkaterről

Megjegyzés: a költségvetést a Hitközség Alapszabálya szerint már a Közgyűlés előtt el kellett volna juttatnunk a tagokhoz, azonban a különböző pénzforrások még jelenleg is bizonytalanok, így a költségvetés tervezetét a közgyűlésen tudjuk a hittestvérek kezébe adni.

Mindenkit szeretettel várunk!

Beszámoló

Az alábbi beszámoló a nyíregyházi Izraelita Hitközség 1998. évi tevékenységét eleveníti fel. Azért közöljük le a Sófárban, hogy a hittestvérek azt előre elolvasva, a Közgyűlésen már kérdésekkel, észrevételekkel, javaslatokkal felkészülve tudjanak részt venni.

A hitéletről

A nyíregyházi zsidóság ugyanúgy sokszínű, mint általában az ország zsidósága. A hitéletnek - mint általában a vidéki közösségekben - nincs szakavatott, főfoglalkozású vallási irányítója - rabbija. A rabbiképzés jelenlegi gondjait látva a közel jövőben a helyzet nemigen változik. Némiképpen javítana a helyzeten, ha legalább a keleti régióban - Debrecenben - működne egy aktív, áldozatkész fiatal vallási vezető. Sajnálatos, bár végül szerencsésen megoldódott szituáció alakult ki az őszi ünnepek előtt, mikor úgy tűnt, hogy előimádkozó nélkül maradunk. Hitközségünk hitéletét néhány idős, áldozatkész hittestvérünk irányítja, így a pénteki, szombati minjenti, ha néha döcögösen is, de fenn tudjuk tartani. A hitélet fenntartására a vezetőség minden eszközt igyekszik a jövőben is felhasználni. Ehhez a minimális vallási meggyőződésen kívül, magát a Hitközséget is vonzóbbá kell tennünk. A bevezetőben említett sokszínűséget ki kell szolgálni a kultúra, az oktatás területén és az ily módon közösségünkhöz tartozó fiatalokat be kell vonni a hitéletbe.

A vezetőség nem tett le arról, hogy a MAZSIHISZ-nél, és a debreceni Hitközségnél tájékozódjon előimádkozó illetve szakavatott vallási vezető személyéről, de a közel-múltban felmerült a munkácsi Hitközség felé történő puhatolozás lehetősége is.

A Nőegyletről

Hitközségünk példamutatóan aktív rétegét a Nőegylet tagjai képezik, azok az asszonyok, kik már régen kiérdemelték volna a kulturáltabb körülményeket. Nánási Éva asszonyt sajnálatos betegsége miatt hónapok óta nélkülöznünk kell, szerencsére több áldozatkész asszony gondoskodik a Nőegylet sorsáról, olykor irodai ügyeleteket is vállalnak. Őszinte köszönetünk nekik és a többieknek! Reméljük a felújítás során számukra méltó körülményeket és programokat fogunk tudni biztosítani, és nem kényszerülnek saját kérésükre a kánikulai hetekben az összejöveteleket szüneteltetni.

A Szociális Bizottság munkájáról

A bizottság véleményünk szerint "összerázódott", javaslatok megfontoltak, reálisak, azokat a vezetőség szinte módosítás nélkül fogadja el. A különböző szociális témájú javaslatok mellett a bizottság az elmúlt évben három hittestvérünk egyszeri pénzbeli támogatására tett javaslatot. Jelenleg a bizottság az iskolakorúak rendszeres tanszersegélyezésével kapcsolatos elvek kidolgozásán fáradozik.

A Hitközség létesítményének állapotáról

A közösségi ház felújítását a MAZSIHISZ ígérete ellenére - az állami támogatás elhúzódása miatt - az elmúlt évben nem tudtuk elkezdni, Tervünk szerint a munkálatok ez évben Peszách után kezdődnek el oly módon, hogy az első ütemben az utcai imaterem teljes felújítása történne meg, így ez a helység a beruházás befolyezéséig többcélú helységgé üzemelne. A Hitközség vezetősége a pénzügyi fedezetet a központi - állami - járadék mellett, a Megyei Fejlesztési Ügynökség felé benyújtandó pályázat, a grúz hittestvéreink e célra nyújtott támogatása és saját források felhasználásával kívánja biztosítani. Kezdeményeztük az Országos Műemlékvédelmi Hivatal támogatását is. Az épület felújításától függetlenül, de várhatóan ezzel egyidőben fogjuk kialakítani a helytörténeti múzeumot, kiegészítve a vágoda és a mikve múzeális célú felhasználásával és megnyitásával. Erre a célra a MAZSÖK-től pályázati úton nyertünk anyagi támogatást, de bizonyos mértékben saját forrásra is kell támaszkodnunk.

A temető állapota országos viszonylatban is - mint köztudott - példamutató. A Mártírok Emléknapjáig megépítettük a ravatalozót, járdákat és díszburkolatot, mely költségeinek jelentős részét a Városi Önkormányzat biztosítja, mely természetesen köszönhető a Hitközség előző vezetése áldozatos tevékenységének is. Az év vége felé egy sajnálatos sírkidőlés kapcsán kiderült az - melyet szakértői vélemény is alátámasztott -, hogy a temetői erdő rendkívül elöregedett. Ezt az állapotot, mely az előző vezetés számára is gondot okozott, a közeljövőben megszüntetjük. A költségeket a Városi Önkormányzat teljes mértékben magára vállalja. A temetőben megépített lakóépületnél mutatkozó ismétlődő belső falrepedések okainak tisztázására lépéseket tettünk.

Az Északi körúti ingatlan vonatkozásában gondot jelent az, hogy nincs jogi lehetőség a főbérlet felé a bérleti díj

felemelésére, függetlenül a szerződésben történt megállapodástól. A vezetőség keresi más megoldás lehetőségét.

A Hitközség gazdálkodásáról

A vezetőség a februári közgyűlésen közreadja az előző év pénzügyi mérlegét, illetve vitára bocsátja az 1999. évi pénzügyi tervvel együtt. A Hitközség jóváhagyott költségvetési keretei között a Pénzügyi Szabályzat szigorú betartásával működött. A pénzügyi, számviteli fegyelem betartását egy könyvelő irodával történt szerződéskötés is biztosította. Az éves gazdálkodási tevékenységünk eredményeként pozitív évet zárunk, kiadásainkat bevételeink fedezték, így tartalékainkat nem kellett igénybe vennünk.

Kapcsolatainkról

A Hitközségünk hivatalos és emberi kapcsolatai a MAZSIHISZ vezetőivel és munkatársaival megfelelőek. A MAZSIHISZ vezetésében az Alapszabály értelmében a közeljövőben tisztújításra kerül sor. Feltehetőleg ez az oka annak, hogy egy-két esetben egymásnak ellentmondó jelzéseket, ígéreteket is kaptunk.

Hagyományosan jók a kapcsolataink a debreceni Hitközséggel, és legújabban a szegedi Hitközséggel is, ahol egy tudományos konferencián képviseltettük magunkat.

A Hitközségünk elnöke személyesen jó kapcsolatot tart fenn Izrael Állam nagykövetségével és a Szochnut igazgatójával.

A Hitközség kapcsolata a Városi Önkormányzattal, a Polgármesteri Hivatal tisztségviselőivel az előző választási ciklusban igen gyümölcsöző volt, mely reményeink szerint folytatódni fog.

A nyíregyházi középiskolák is nyitottak Hitközségünk felé. Az elmúlt évben több középiskolai osztály kereste fel a szinagógát és hallgatott végig hosszabb ismertetőt a zsidó vallásról, szokásokról és történelemről.

A nyíregyházi zsidó gyülekezetéről

Az ember szociális lény... Ez a szolgenszerű megállapítás, már közhelyszámba megy manapság, pedig legalább olyan jelentőségű megállapítás, mint az, hogy az embernek oxigénre van szüksége az élethez.

Már a Brájsiszbán is azt olvassuk, hogy mikor az Örökkévaló megteremtette az EMBERT, az első megállapítása ez volt: „Nem jó az embernek egyedül lennie!” Az embertársak felé való viszonyulásról szóló parancsolat, - ami a zsidó bölcsek szerint az egész Tóra lényege - miszerint szeressük embertársainkat, mert pontosan olyanok mint mi, szintén arra utal, hogy tudomásul kell vennünk: nem egyedül élünk a Földön, hanem egy „társas gépezet” tagjaiként.

Mindenkinek szüksége van arra, hogy miután meghatározta önmagát, mint egy individumot, meghatározza azt a csoportot is, amihez tartozik. Az emberiség, mint egy egész, több alcsoportra bomlik. Először is különböző fajokra, majd népekre. Egy népen belül is találunk tagozódást foglalkozás, politikai irányultság, világnézet és vallás, stb. szerint. Ez természetes. Az ilyen sokszínűség nélkül unalmas lenne az élet. Minden ilyen csoportosulás felfogható egy-egy GYÜLEKEZETKÉNT.

A gyülekezési jog kivívása a 18., 19. századi polgári forradalmak egy fontos vívmánya, amit azóta is a klasszikus, első generációs emberi jogok egyik legfontosabb elemeként tartanak számon.

A zsidóság a közösségről, a gyülekezetről, az összetartásról mindig híres volt. A Tórában is központi fogalom a קהילה (kehilá), a gyülekezet, vagy jiddisül gemeente. Ünnepeink egyik alapvető és legfontosabb parancsolata az, hogy össze kell gyülekezni. Ros Hasanakor a sófárfűvason túl, Jom Kippurkor a börtölen és imán túl az összegyülekezés lényeges eleme az ünnepnek. Maga a ZSINAGÓGA eredeti funkciója nem a templomi funkció, hiszen lényegében a zsidónak csak egy temploma lehet, és ez Jeruzsálemben állt a Cijon hegyén. A zsinagóga inkább gyülekezeti helyként funkcionált és funkcionál most is, ahol a közösség minden igénye kielégítésre található, bármilyen programról volt szó.

Nyíregyházán van egy zsidó gyülekezet. Annak a majd ötezres zsidó közösségnek a „maradványa”, ami a holocaust előtt a város szerves részét alkotta. Mi itt léteznünk és a városnak igénye van ránk, hogy képviseljük a zsidó vallást és kultúrát ebben a térségben.

Sajnos azonban ennek a gyülekezetnek nem lehet megállapítani a határait egyértelműen. Mindig tűnik fel egy-egy kvázi zsidó, akiről néha évekig nem lehetett hallani. A mi gyülekezetünk nem csak „egyház”, tehát nem csak vallási alapokon szerveződik. Így azok is tartozhatnak hozzá, akik nem vallásosak.

Ennek a gyülekezetnek szüksége van a tagjaira, hogy létezzen, de a tagoknak is szüksége van a gyülekezetre, amihez a bajban fordulhatnak, és ahol elfogadják... Hiszen ez is igen fontos ahhoz, hogy jól érezzük magunkat a társadalomban, hogy érezzük, van egy gyülekezet, ahol elfogadnak minket, ahol méltányolnak minket, és tisztában vannak az értékeinkkel. Mert a zsidóság, kérem szépen, minden más híreszteléssel szemben érték! Nem csupán a zsidó származás önmagában, mert az csak egy lehetőség, hanem az, hogy valaki zsidó, és - a saját választása szerinti mértékben - zsidóként is él. Ebben érték van, és ezt érdemes kihasználni, érdemes a zsidó gyülekezethez tartozni!

Építsünk Nyíregyházán egy teljes, életképes, vidám zsidó gyülekezetet. A hölgyek aktivitása példaértékű. Minden szerdán itt vannak a Hitközségben. A férfiak közül is többen eljöttek sábeszkor, hogy a minjen meglegyen. A többieket csak bátorítani tudjuk, hogy jelenlétükkel, amikor csak tudnak, járuljanak hozzá a minjen biztonságához. A Hitközség közösségi házában felújítása után még több lehetőség nyílik programok szervezésére, amibe a fiatalok méginkább bekapcsolódhatnak.

Ne gondolkozzunk úgy, hogy ennek a Hitközségnek meg vannak számlálva a napjai. Bár a mi vallásunk nem térítő vallás, így ilyen „szaporulatra” nem számítunk, azonban senki sem tudja, mit tartogat a jövő. Lehet, hogy a Hitközség nem fog megszűnni!

A sófár mint faltörő kos

Izrael népe 40 évig vándorolt a pusztában, mivel az a nemzedék, akiket az Örökkévaló, Izrael Istene kihozott Micrójimból a csodák ellenére sem hitt, Isten úgy döntött, hogy ők nem, csak a fiaiak mennek be az ígéret földjére. Továbbá Móse Rabbénu sem mehetett be a Kánaán földjére egyszeri engedetlensége miatt, hanem halála előtt egy magas hegyről megtekinthette azt.

Mózes utódja Józsuá volt. Mózes Izrael egész népe előtt Józsuá fejére tette a kezét és így osztotta meg vele azt a tekintélyt és hatalmat, amire szüksége volt Józsuának ahhoz, hogy bevigye Izrael fiait Kánaán földjére.

A héberek tudták, hogy Kánaánban nem barátságos fogadtatás várja őket, a földet el kell foglalniuk, harcolni kell majd.

Az első nagyobb csata, amivel szembe kellett nézniük, Jerikó városánál történt. Ennek nem mindennapi története van.

Jerikó a történészek szerint is az egyik legősibb város. Érdekessége, hogy hatalmas, erős fal vette körül.

Józsuá mielőtt ostrom alá vette volna, kémeket küldött Jerikóba. (Ez a Moszad elődje. Sic!) A kémek egy prostituálthoz mentek be éjszakára, akit úgy hívtak, hogy Rácháv. Jerikó királyának azonban tudomására jutott, hogy a héberek kémeket küldtek a városába, így tüvettette a várost, hogy megtalálja őket. Amikor a király katonái Rácháv házához értek, Rácháv elbujtatta a kémeket és a katonáknak hazudott. A kémek így megmenekültek. Másnap mikor a kémek indultak volna vissza, Rácháv ezt mondta nekik:

- *Tudjuk, mit cselekedett a ti Istenetek Micrójimban, mikor kivonultatok onnan,*

és félelem szállt ránk és a környező népekre. Én most jót tettem veletek, így ti is kíméljétek meg az életem, ha elfoglaljátok Jerikót. Mi tudjuk, hogy Isten nektek adta ezt a földet, és hogy nincsen más isten rajta kívül.

A kémek azt mondták Ráchávnak, hogy kössön egy piros fonalat az ablakába, így az izraelita harcosok meg fogják ismerni őt, és nem fogják bántani. Érdemes megjegyezni, hogy a kémek megmondták, ha a valaki kijön a házból, a vére az ő fején lesz, ha megölik. A héber szövegben a zsinór helyén a *tikva* szó szerepel, ami jelent zsinórt és reménységet is. Tehát Ráchávnak és családjának ez a zsinór volt a reménysége, hogy túléljük a csatát.

Izrael tehát körül vette Jerikót, de ott tornyosult előttük a várost kerülve hatalmas fal, ami bevehetetlenné tette azt. Most hogyan kezdjük el a csatát?

Józsuá egy férfit látott maga előtt, amikor Jerikót kémlelte, akik kivont karddal állt előtte. Józsuá megkérdezte:
- *Velünk vagy, vagy az ellenségünkkel?*
- *Én az Örökkévaló seregének fejedelme vagyok.* - válaszolt az ismeretlen. - *Most érkeztem meg!*

Józsuá leborult előtt a földig hajolva. Ezután Isten küldöttje részletesen elmagyarázta Józsuának, hogyan vegyék be Jerikót. Hat napig körbe kellett járniuk a várost egyszer, mégpedig úgy, hogy a papok, és a lévíták mentek elől a Szövetség Ládájával, és hét pap hét sófárt tartott a kezében, amit folyamatosan megfújtak, majd utánnuk a nép menetelt. A hetedik napon pedig hétszer kellett megkerülni a várost, és a hetedik kör végén a papok utoljára fújták meg a sófárokat.

Amikor a nép utoljára hallotta meg a

sófár blózolást, - az utasítás szerint - eget és földet rengető kiáltásba tört ki, és Jerikó hatalmas falai leomlottak. Miután a fal leomlott, a héberek elfoglalták a várost.

A csatát természetesen Rácháv és családja túlélte. Nem hiába vallotta meg Rácháv hitét Izrael Istenében a kémek előtt „goj” létére, a jutalma nem maradt el. A multja ellenére egy igen tekintélyes izraelita fejedelem vette el feleségül. Szálmon, azaz Júda törzse fejedelmének fia. Így Rácháv Dávid király üknagyanyja lett.

Az iraeliták Jerikót porig rombolták és felégették. Józsuá a várost meg is átkozta. Aki felépíti a várost, az elsőszülöttjére alapozza, és a legfiatalabb fiára állítja kapuit. A Tánách később be is számol róla, hogy a várost újra felépítették, és az átok be is teljesedett. Az építő két fiát vesztette el az építkezésen.

**Rosh Chodes
bencsolás:**

FEBRUÁR 13.

Rosh Chodes:

FEBRUÁR 16., 17.

Emlékül

A közelmúltban két
hittestvérünköt kellett végső
búcsút vennünk:

**Färber Sándor
Neumann István**

Hitközségünk a héber tanfolyam mellett Talmud-Tóra oktatást is szeretne beindítani. Kérjük olyan fiatalok jelentkezését, akik szívesen vennének részt egy olyan tanfolyamon, ahol alapvető bibliai tudásra, és a zsidó vallás elemi ismereteire tehetnek szert!